

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

Kommissie van redactie:

Ds. M. Baan, Driebergen; Ds. G. Blom, Meerkkerk; Ds. H. C. van der Ent, Katwijk aan Zee; Ds. R. Kok, Soest; Ds. H. van Leeuwen, Urk; Ds. D. Slagboom, Barendrecht; Ds. M. C. Tanis, Sliedrecht-Centrum; J. van Heteren, Sliedrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen aan den Rijn.

Redactie:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13,
Meerkkerk. Telefoon 01837 - 357

Administratie:

Joh. van der Lee, Kwartelstraat 74, Alphen aan den Rijn, telef. 01720 - 73814, postrekening 70.43.50, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het Pand” te Alphen aan den Rijn. Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Ver. Staten en Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,20 per mm. Bij kon-
trakt korting.

Meditatie

De Tempelstroom

.... en het zal leven, alles, waarhenen
deze beek zal komen.

47 : 9b.

Ezechiël ontving het visioen van de tempelstroom toen hij en het volk Israël in ballingschap verkeerde. Het stond er dus niet zo best voor met het volk van het Verbond. Ezechiël had reeds geprofeteerd dat Jeruzalem zou vallen. En in hoofdstuk 33 wordt vermeld hoe iemand die ontkomen is hem de tijding brengt: „De stad is

Zo liet de Heere duidelijk zien dat Hij het weerspannige volk om haar zonden straft. Het is immers Zijn straffende hand die hier achter ligt.

Toch blijkt dat afbraak niet het einddoel van de Heere is. Het was naar recht geweest, het was ten volle verdiend, wanneer de ondergang volkomen en definitief was geweest. Maar nu doet de Heere in dit visioen zien dat het volk niet geheel en al zal omkomen. Ezechiël ziet dat aan de nieuwe tempel, die herrijzen zal. Uit die nieuwe tempel ziet hij water stromen. Op zichzelf is dat niet zo opvallend, want bij het oude heiligdom stroomde ook water. Die tempelrivier ontsprong aan de voet van de Sion en stroomde vandaar in de richting van de Jordaan. Maar nu zijn er drie dingen die opvallen bij dit visioen: de bron, de kracht en de zegen van dat water.

De bron, waaruit dit water ontsprong ligt in het heiligdom zelf. „En ziet, er vloten wateren uit, van onder de dorpel des huizes”, zo staat er te lezen in v.l. Het tweede dat opvalt is de kracht van deze tempelstroom. Het begint als een klein stroompje, maar het groeit uit tot een machtige stroom. Na 1000 el, dat is na ruim 500 meter, nodigt de man die een meetsnoer in de hand heeft, Ezechiël uit om het water in te gaan om te zien hoe diep het is. De diepte bleek toen ongeveer 10 cm te zijn, de wateren raakten tot aan de enkelen. Weer 1000 el verder is het al 'n stuk dieper: „en de wateren raakten tot aan de knieën”. Na de volgende 1000 el was het water reeds tot de heupen gestegen „en de wateren raakten tot aan de lendenen”. Maar Ezechiël kan er nog door. Maar na nog eens 1000 el is het water van de beek zo aangezwollen, dat Ezechiël zegt: „het was een beek, waar ik niet kon doorgaan . . . want de wateren waren hoog, wateren waar men door zwemmen moest”.

Het derde dat zo opvalt bij deze tempelstroom is dat deze wateren een bijzondere zegen verspreiden. Deze beek stroomt van Jeruzalem naar de Dode Zee. Deze streek was een zeer dorre en doodse vlakte. Maar Ezechiël ziet op de terugweg langs beide oevers bomen staan. Bovendien wijst Ezechiël begeleider hem erop dat de zegen en de kracht van het water van deze tempelstroom zo overweldigend is, dat het water van de Dode Zee er zó door veranderd wordt, dat er weer vis zal zijn. De Dode Zee droeg haar naam terecht, want het was een oord van dood en verschrikking. Het water bevatte zulk een hoog percentage zout en chloor dat het zo giftig was, dat alles waarmee dit water in aanraking kwam, ten dode was opgeschreven. Vissen konden er dus nooit in leven en op de oevers van de zee

kon geen sprietje gras groeien. Men zegt zelfs dat vogels die er overheen vlogen door de opstijgende dampen vergiftigd werden. Maar nu zal er door het water van de tempelstroom een totale verandering komen in de Dode Zee. Er zal zelfs een overvloed aan vissen komen. Waar eertijds de dood heerste, ontkiemt nu het leven. Op het vroeger zo eenzaam en verlaten strand liggen nu van Engedi tot En-Eglaim toe netten te drogen. Het zijn dus zeer opmerkelijke dingen, die Ezechiël te zien krijgt.

Het is duidelijk dat dit visioen spreekt van de stroom van genade, waardoor er voor het volk Gods toch nog toekomst is. Was in de Oudtestamentische bedeling deze tempelstroom hoofdzakelijk gericht tot het volk Israël, de kracht ervan heeft echter de grenzen doorbroken. Het is Goede Vrijdag en Pasen geweest. Christus, de Levensbron, riep het uit „Het is volbracht”, het voorhangsel van de tempel scheurde in tweeën, van boven tot beneden. Zo is deze stroom ook in onze landen gekomen en daarom moet het Evangelie van vrije genade overal verkondigd worden. Zo is Ezechiël's visioen ook vandaag van groot belang. Zo heeft hetgeen opviel in dit visioen ons vandaag ook veel te zeggen. Allereerst viel op de bron, de oorsprong. Het water ontsprong uit de tempel zelf. De oorsprong ligt in het hemels heiligdom. Het begin van Gods volk, het begin der zaligheid ligt buiten de mens, in de Heere. Alle eeuwen door heeft men geprobeerd de waarheid hiervan te ontkrachten. De mens wat en God wat, de mens moet willen en „als u nu maar wil, dan wil de Heere het ook”, zo redeneert men dan. De Schrift leert ons echter dat een mens nooit naar God zal vragen en dat een mens geen zucht, geen nagelschrapel tot z'n zaligheid kan toedoen. Maar wat een wonder en weldaad voor hem of haar die eraan ontdekt is niets te hebben, niets te kunnen, niets te willen en niet te deugen! De oorsprong ligt in het hemels heiligdom. Het ligt vast in handen van een Drieënig God. Het Vaderhart Gods is de bron, de Zoon heeft de zaligheid door Zijn bloed verworven en Hij heeft Zijn duur verworven Geest uitgestort op alle vlees en door die Geest wordt de zaligheid nu ook toegepast.

De kracht van deze genadestroom zien we bevestigd bij de uitstorting van de Heilige Geest op de pinksterdag. Die stroom was zo krachtig dat duizenden werden toegebracht tot de gemeente, die zalig werden. Door die stroom des Geestes werden mensen verslagen in het hart, ze komen op de knieën en vragen „wat zullen wij doen, mannen broeders?” Van Paulus lezen we dat hij was „blazende dreiging en moord tegen de discipelen des Heeren”, maar door de overweldigende kracht van de tempelstroom moest hij de wapenen inleveren, hij kwam op de knieën en vroeg „Heere wat wilt Gij dat ik doen zal”. Zo worden harten verbrijzeld, door schuldbesef getroffen en verslagen en zo gaan ze de Heere nodig leren krijgen. En zo gaat die tempelstroom door, totdat eenmaal overal in de wereld het Evangelie is verkondigd en Christus Zijn gemeente uit alle volkeren zal vergaderen, het zal een schare worden, die niemand tellen kan. Geen satan kan die stroom nog stuiten.

Vertrouwend is het als we ook letten op de vrucht en zegen van de tempelstroom. In de meest dorre en droge vlakte komt een hartgrondige verandering door de tempelstroom. Door de

VAN DE ADMINISTRATIE

De 5e Ontmoetingsdag van „Bewaar het Pand”, jl. 28 april gehouden te Dordrecht, hebben wij weer mogen beleven. Over die dag kunt U in ons blad uitvoerig kennis nemen. Alleen deze opmerking, het is weer een bijzondere dag geweest. Het is weer aangevoeld wat ons samenbindt, nl. de liefde tot de oude Geref. beginselen. Mocht ook deze dag ons allen hebben opgewekt om „Bewaar het Pand” nog meer bekendheid te geven. Het heeft ons bemoedigd dat onze Ontmoetingsdagen steeds meer belangstelling hebben, en er grote behoefte bestaat in onze kerken om elkander van Noord tot Zuid te ontmoeten, om gezamenlijk te luisteren naar hetgeen de Heere van ons eist in Zijn Woord, ook in onze dagen van verval en vervlakking. Het woord dat Ds. Tanis ons bij de sluiting van die dag meegaf moge ons allen wel tot bezinning hebben gebracht, nl. de bede uit Ps. 74 vers 20a. Aanschouw het verbond. Verrassend was de opbrengst van de collecte die dag namelijk f 7.900,60. Spreekt hierin niet uit de liefde voor ons blad, waardoor wij de uitgave van „Bewaar het Pand” ongehinderd kunnen voortzetten voor de geringe prijs van f 10,- per jaar? Ook mochten wij nog 12 nieuwe abonnees noteren, zodat wij weer behoefte hebben allen naast de Heere dank te zeggen voor de medewerking voor het slagen van deze 5de Ontmoetingsdag. D.V. de volgende (6de) Ontmoetingsdag zal worden gehouden, zaterdag 25 aug. a.s. te Doornspijk, plaats van samenkomen de Ned. Herv. Kerk.

Tenslotte nog een mededeling. De kosten van de Kerk te Dordrecht verzocht mij mede te delen, dat gevonden is een gouden broche. De eigenaresse kan zich tot hem wenden. Adres: J. Wolting, Dubbeldamseweg 1, Dordrecht. Met voortdurende aanbeveling. Adm. „Bewaar het Pand”, Kwartelstraat 74, Alphen aan den Rijn. Giro: 70.43.50.

v. d. L.

zondeva is ons hart ook een dorre vlakte geworden, geen vrucht kan erop of eruit groeien. En als er niets gebeurt dan blijft het alles even dor en mat. Al zoeken we het in de tijd of in de wereld of in de godsdienst, er zal geen verandering komen. Alleen als die tempelstroom komt, dan is er verandering te verwachten. Dan wordt die tempelstroom ons gepredikt als een krachtige, ontstuitbare stroom. Dan is dit wel een les, die tegen vlees en bloed ingaat, want dan leert dit visioen ons dat al het onze eraan moet, dat de vruchten van onze akker alleen maar doornen en distelen zijn en dat alles tegen ons getuigt. Geen mens zal daar aanwillen. Maar nu is de genadestroom ook zo krachtig dat mensen ervoor ingewonnen worden, dat ze het er mee eens worden. Want die tempelstroom is zo machtig, dat hij dwars door menselijke onmogelijkheden heenbreekt. Zo gaan mensen eigen krachten leren verachten en alles schade en drek achten en het enkel en alleen van die tempelstroom verwachten. Die tempelstroom kon zelfs de Dode Zee tot leven brengen. Ons hart is eigenlijk net als de Dode zee. Alles spreekt van de dood. Paulus zegt: dood door de zonden en misdaden. Bent u ontdekt aan die dodelijke kwaal? Hebt u in waarheid uw knieën leren buigen? Wanneer dat zo is, dan belijden en erkennen we: „Een stroom van ongerechtigheden had d'overhand op mij”. Dan buigen we voor Gods recht en spreken met de Heidelbergse Catechismus van tijdelijke en eeuwige straffen, die we verdiend hebben. „Dies ben ik, HEER”, uw gramschap dubbel waardig! 'k Erken mijn schuld, die U tot straf bewoog; Uw doen is rein, Uw vonnis gans rechtvaardig”. Maar zo mogen we ook gaan pleiten op de tempelstroom, pleiten op de mogelijkheden des Heeren en op Zijn bereidwilligheid. Zulke smekers

RECTIFICATIE aanvangstijden van bevestigings- en intredediensten van Ds. van Leeuwen te Elburg zijn resp. 2.30 en 7.30 uur

en pleiters zullen op Gods tijd de zegen van die tempelstroom ook zeker ervaren. „Het zal leven, alles, waarheen deze beek zal komen”.

Ezechiël spreekt ook nog van modderige plaatsen en moerassen. Die zullen niet gezond worden, zij zijn tot het zout, d.w.z. tot de vloek overgegeven. Bij die modderige plaatsen en moerassen kon het water van het heiligdom z'n kracht niet doen. Verschrikkelijk als we daarbij vergeleken zullen moeten worden. Vreselijk als we wel bij en onder die tempelstroom hebben geleefd, maar dat we er zo verhard onder bleven, dat we de genezing niet van node hadden en dat het ons niet vertederde en vernederde. Vreselijk als we zo het bloed van Christus onrein achten! Dan kan de Heere de bedding van de tempelstroom gaan verleggen, dan gaat de deur van Gods genade en lankmoedigheid op slot. Bedenk toch dat we mensen van de dag zijn!

Nog roept de Heere, nog lokt Hij en nodigt Hij zondaren om te drinken uit de fontein des Levens om niet. Nog gaat die tempelstroom door. Wie de zegenrijke werking ervan in beginsel hier op aarde heeft mogen smaken, zal na dit leven volkomen zaligheid bezitten. Het begon in het hemels heiligdom, het zal er ook in eindigen. Het is uit Hem, door Hem en tot Hem. Dan wordt geen onbekend God ontmoet, dan zal het een zaligheid zijn, die geen oog ooit heeft gezien, geen oor heeft gehoord en in geen mensenhart is opgeklimmen en dat . . . om God daarin eeuwig te prijzen.

Damwoude (Fr.)

A. v. d. Weerd.

De 5e Ontmoetingsdag

(2)

We gaan verder met ons verslag van de ontmoetingsdag te Dordrecht op 28 april jl.

Ds. Van der Ent verliet de kansel en maakte plaats voor Ds. A. van de Weerd. Het verheugde ons, dat deze op verzoek van de commissie dadelijk bereid was om een slotwoord te spreken. We geven op onze ontmoetingsdagen graag ook gelegenheid aan anderen, die niet tot onze commissie behoren, maar wel volkomen achter ons doel staan, om het woord te voeren. Het gaat er ons niet om een partij te vormen of om mee te doen aan polarisatie. Dit is een woord, dat de laatste jaren nogal eens te horen en te lezen is. Daarbij denken we aan het toespitsen van meningen en het zich afstoten van anderen. Als wij beschuldigd (zouden) worden mede te doen aan polarisatie moeten we dit beslist van de hand wijzen. We staan niets anders voor dan de oude beginselen van Gods Woord, die de kerk der afscheiding lief waren. Er is een andere geest opgestaan, die nieuwe dingen voorstaat en daartegen menen we stelling te moeten nemen. Dat heeft dunkt ons niets met polarisatie te maken. Men kan zeggen: dat is ouderwets, dat is uit de tijd, of: we bedoelen hetzelfde al zeggen we het anders. Daar zit juist het grote gevaar in. Dat moet worden onderkend. Daarvoor moet worden gewaarschuwd. De leugen komt altijd in de gedaante van de waarheid. We leven een tijd, waarin op allerlei gebied alles verdedigd en goedgepraat wordt. Dat vinden we ook op kerkelijk terrein. Er moet ruimte zijn voor allerlei nieuwe gevoelens.

In de Gereformeerde Kerken heeft men al een formule gevonden om de gevoelens van Kuitert e.a. te legitimeren. Iedereen denkt er het zijne van, al is de formule op de synode met nagevoeg algemene stemmen aangenomen. Die kant moet het met onze kerken niet heen. Hier is een schip op het strand. Dat zij een baken in zee.

Na deze korte ontboezeming keren we terug tot onze ontmoetingsdag. Het moest eigenlijk niet nodig zijn, dat zulke dagen gehouden worden. Ze zijn echter uit de nood geboren. Velen begeven over het gehele land nog de levende verkondiging van het Woord, zoals die vroeger algemeen in onze kerken werd gevonden.

Daarom is het een bemoedigend teken, dat deze dingen niet alleen onder ouderen, maar ook onder jongeren leven. En dat we onder hen predikanten en andere ambtsdragers vinden uit vele gemeenten, en ook studenten, die van harte achter onze beginselen staan.

Zo kwam dus een van onze jonge predikanten op de kansel. Hij las Ezechiël 47 : 1 - 12 voor en sprak daaruit een gepast woord, waarbij duide-

lijk naar voren kwam, dat alles alleen te danken is aan het werk van een Drieëinig God. We verwijzen naar de meditatie in dit nummer, waarin Ds. Van de Weerd zelf weergeeft wat hij in de morgensamenkomst heeft gezegd. Hij laat zingen Ps. 65 : 2 en gaat voor in dankgebed, waarbij hij ook Gods zegen vraagt over alles wat in de pauze genuttigd zal worden.

Nu krijgen de koster en zijn helpers handen te kort, want velen willen bij hun boterham wel wat drinken. Ook onze jongelui, die elke keer weer spontaan zich geven voor het winnen van abonnees enz., komen in actie. De resultaten kunt u wellicht elders in dit blad vermeld vinden. We kunnen ook daaruit zien, dat onze ontmoetingsdagen vrucht dragen voor ons blad. Dit krijgt al meer bekendheid en ingang, zij het als zuurdeeg om overal zijn goede werking te doen. Wat is het fijn als er een goede sfeer is en men in eensgezindheid bij elkaar is. Uiteraard waren er velen, die elkaar nooit gezien hadden, maar als het dan tot een gesprek kwam, bleek de overeenstemming. De waarheid van Gods Woord bindt, legt beslag op de harten, vernedert de mens, verheerlijkt God. Dat geeft de samenbinding.

Het was ongeveer kwart voor één toen de pauze begon. De middagsamenkomst was gepland op 2 uur aanvang. Er was dus slechts ruim een uur voor de maaltijd en de conversatie, maar deze was toch voldoende. Men ging weer een plaats opzoeken in het kerkgebouw om te luisteren naar wat verder zou worden gezegd.

Onze oude Ds. R. Kok beklom te kansel. Het is hem niet aan te zien, dat hij al 82 jaar oud is. En zijn stem is nog sterk en fris. En de woorden die hij spreekt zijn zoals we al vele jaren van hem gehoord hebben. Hij laat zingen Ps. 17 : 3 en 4 en leest Hebreeën 4 : 1 - 11 en gaat voor in gebed. We moeten letten op de grote zaligheid. Dit zijn woorden van de spreker zelf en die geven in het kort weer, waarover hij sprak. De bedoeling is dat in het volgende nummer van ons blad zijn woord in een of andere vorm wordt opgenomen. We mogen dus daarnaar verwijzen. We zingen Ps. 36 : 3. Ds. Kok maakt plaats voor Ds. H. van Leeuwen. Deze leest voor Mattheus 16 : 18 en spreekt over De poorten der hel. Daarvan heeft men al kunnen lezen in het vorige nummer. We doen dus deze spreker niet te kort, wanneer we volstaan met verwijzing naar dat artikel. Er was volkomen overeenstemming tussen alles wat door de verschillende sprekers naar voren werd gebracht. Ieder deed dat naar de gaven, die de Heere gegeven heeft, maar alles ademde dezelfde geest.

Op verzoek van Ds. Van Leeuwen zingen we Ps. 89 : 8 en 10. Er worden weer gaven ingezameld. Daarna is het woord aan Ds. M. C. Tanis. In het eerste gedeelte van dit verslag wezen we er al op, dat hij zei, dat we hier niet samen waren als een demonstratie. Hij zei ook, dat we samengekomen waren, omdat de belijdenis van de vaders ons lief is. Hij sprak toen een aangrijpend woord over Psalm 74 : 20: aanschouw het verbond. Dat kan alleen verwachting geven. Hij wekte op tot verootmoediging en gebed. Ook tot gebed om bekering van predikanten en andere ambtsdragers. Dat hebben we allemaal nodig.

Ds. Tanis deelde nog mede dat de volgende ontmoetingsdag D.V. zal worden gehouden op zaterdag 25 augustus a.s. in de Ned. Herv. kerk te Doornspijk, die daarvoor al beschikbaar werd gesteld. Hij gaat voor in dankgebed en bidt om het veilig geleide des Heeren op weg naar huis. We zingen nog Ps. 74 : 2, 19 en 20 en bij monde van Ds. Tanis bidden we:

O Vader, dat Uw liefd' ons blijk;
O Zoon, maak ons Uw beeld gelijk;
O Geest, zend Uwen troost ons neer;
Drieëinig God, U zij al d'eer.

De menigte verlaat het kerkgebouw. Er worden nog vele handen gedrukt ten afscheid. De een vlugger dan de ander, maar tenslotte zoeken allen hun vervoermiddel op om de reis naar huis te ondernemen.

Het was een goede dag, waarop opnieuw gebleken is, dat velen in onze kerken nog gebonden zijn aan de oude gereformeerde beginselen. De Heere moge ons allen gedenken, ook hen, die in de verstrooiing leven. En zo de Heere wil en wij leven hopen we elkaar te zijner tijd weer in Doornspijk te mogen ontmoeten.

B.

Ontmoetingsdag te Doornspijk

D.V. ZATERDAG 25 AUGUSTUS 1973.

De ontmoetingsdag te Dordrecht ligt weer achter ons. Bij velen is er een aangename herinnering achtergebleven. We hopen elkaar D.V. dit jaar nog eens te mogen ontmoeten. En wel op zaterdag 25 augustus a.s. Dan zijn de vakanties voor de meeste mensen achter de rug. Na een tijd van rust vraagt de arbeid weer de aandacht. We zijn immers geroepen om te arbeiden voor ons dagelijks brood. De arbeid is een zegen. Voor onze bejaarden is de arbeidstijd voorbij. Vele jeugdigen leven nog in de voorbereidingstijd voor hun plaats in dit leven. Anderen zijn door allerlei omstandigheden niet in de gelegenheid om aan het arbeidsproces deel te nemen, hoe graag zij dat ook zouden willen. Al is er de arbeid in het zweet des aanschijns om der zonden wil, dat neemt niet weg, dat de arbeid een zegen is en de roeping om te arbeiden blijft bestaan. We moeten echter ook en bovenal bedenken wat de Heere Jezus gezegd heeft: Werkt niet om de spijze, die vergaat, maar om de spijze, die blijft tot in het eeuwige leven.

Onze ontmoetingsdagen zijn er op gericht ons er op te bezinnen, wat we in dit opzicht van node hebben. Dat spreekt nog meer nu we in een tijd leven, waarin schier alles er op gericht is om de mens af te trekken van dit ene nodige. We leven in een ontredderde wereld in een tijd van vervlakking, in dagen, waarin allerlei nieuwe geluiden en leerstellingen worden gehoord. We lopen gevaar daarin mee afgevoerd te worden. De Heere roept tot waakzaamheid en gebed, tot voortdurende bezinning.

De bezoekers van onze ontmoetingsdagen gevoelen dit zelf en daarom zien ze weer uit naar de volgende keer, waarop we weer hopen samen te komen.

De keus voor een plaats van samenkomst is gevallen op Doornspijk. Dat ligt weer gunstig voor de belangstellenden uit het noorden. En deze plaats ligt ook niet al te ver weg voor hen, die uit het zuidelijk deel van ons land komen. We hebben de beschikking gekregen over het Ned. Herv. kerkgebouw. Deze medewerking waarderen we uiteraard zeer. We hebben ook zelf een gemeente in Doornspijk, maar het kerkgebouw van die gemeente is voor de vele honderden bezoekers, die we mogen verwachten, veel te klein. Er moeten nog allerlei voorbereidende maatregelen worden getroffen. Ds. Van Leeuwen, die binnenkort naar Elburg in de onmiddellijke omgeving van Doornspijk verhuist, heeft op zich genomen daarvoor te zorgen.

De bedoeling is de dag in te delen evenals de vorige keren het geval was. De morgensamenkomst zal aanvangen om half elf en de middagsamenkomst om 2 uur. Zo ongeveer 4 uur zal de dag worden gesloten, zodat komen.

De indeling van de dag is D.V. als volgt:

MORGENSAMENKOMST:

Opening Ds. G. Blom;
Spreker Ds. R. Kok;
Sluiting Ds. J. D. van Vuuren.
Pauze.

MIDDAGSAMENKOMST

Opening Ds. H. C. van der Ent;
Spreker Ds. M. C. Tanis;
Sluiting Ds. H. van Leeuwen.

De onderwerpen, waarover gesproken zal worden, zijn nog niet bekend. De sprekers bezinnen zich daar nog op. Mogelijk dat deze in het volgende nummer kunnen worden medegedeeld.

We raden allen aan deze dag nu al te noteren en tijdig voorbereidingen te treffen om gemeenschappelijk op te trekken naar Doornspijk. Dus tot ziens te Doornspijk D.V. zaterdag 25 augustus aanstaande.

B.

VAN RECHT EN GENADE

Van verschillende kanten is gevraagd hoe het toch zit met de preken serie Van Recht en Genade. Men vertelde de laatste tijd niets meer te ontvangen. Ook op onze ontmoetingsdag te Dordrecht kwam de vraag naar voren. Sommigen wisten al een antwoord te geven. Ik stelde me in

verbinding met de uitgeverij en deze schreef het volgende:

Daar het door het geringe aantal abonnees niet meer mogelijk was om de serie „Recht en Genade” maandelijks te doen verschijnen, is door ons besloten de preken 1 x per jaar in gebonden uitvoering te doen verschijnen. In het laatste nummer van het vorige jaar is bij alle preken een brief bijgesloten, waarmee de abonnees hiervan in kennis werden gesteld. Ook werd medegedeeld dat ieder die niet reageerde automatisch zou worden ingeschreven als abonnee op de gebonden serie.

Allen, die hier belang bij hebben, kunnen in het bovenstaande antwoord vinden op hun vraag. De prijs blijft, voorzover ik weet, f 9,- per jaar, te betalen na de verschijning van het gebonden exemplaar.

Mochten er nog anderen zijn, die zich op deze serie willen abonneren, dan kunnen zij zich daarover bij mij aanmelden.

B.

Voor de jeugd

Beste Jongelui!

Gideon 3.

God sprak dus tot de kinderen Israëls, door hen over te geven in de handen van de Midianieten enz. Zo spreekt God nog door middel van de oordelen die vandaag over een land en volk komen. Het is als een weldaad te beschouwen, wanneer de Heere nog spreken wil, ook al is het door de oordelen heen. Wordt het maar meer opgemerkt. Maar dat is helaas, uitzonderingen daargelaten, ver te zoeken.

God kan ook spreken door tegenslagen in ons persoonlijk leven. Ik weet niet wie of dit allemaal lezen zullen. Want ons lezerspubliek is zeer gevarieerd. Doch er zullen er bij zijn, die al heel vroeg in hun leven met tegenslagen in aanraking gekomen zijn. Doordat ze met een wankele gezondheid door het leven moeten, of misschien hun hele leven al op hun bed hebben moeten doorbrengen. Denkt daar niet gering over. Men kan over al deze dingen gemakkelijk praten, zolang het ons niet raakt. Maar als men er zelf mee geconfronteerd wordt, dan wordt het anders. Ik denk verder aan zo veel anderen nog, die op de een of andere manier gebrekkig zijn, hetzij dat ze blind, doof of van het verstand beroofd zijn. Het is niet mogelijk om een ieder z'n geval te noemen. Als is het dat men in de schat der gezondheid delen mag, dan kunnen er nog zo veel andere dingen zijn, die ons leven neerdrukken. We leven thans weer in de examentijd. Mogelijk heb je het hele jaar hard gewerkt. Maar je kunt het niet halen. Je blijft net onder de streep, met het gevolg dat je zakt. Wat kan dat een klap zijn, die dan toegebracht wordt. Een ander zit met een gebroken verlovings. Alle idealen liggen dan aan de voeten van zo iemand in puin. Een ieder kan hier verder zijn eigen geval wel invullen.

Vragen kunnen dan naar boven komen. Het hart kan met opstand vervuld worden. Waarom moet dat nu allemaal zo? Waarom moet dit mij nu allemaal treffen? Allemaal begrijpelijke reacties. En nu is er overal een sprake Gods in verborgen. De grote vraag is maar: Verstaan we die ook? De meesten verstaan het helaas niet. Zij worden op de een of andere manier getroffen, en gaan morrend door het leven, of komen in de doffe berusting terecht: Er is nu eenmaal toch niets aan te doen. Ik zal het wel moeten dragen. Waarom mij dit alles overkomt, weet ik niet. Maar er is zoveel dat men niet weet en wat men ook wel nooit te weten zal komen.

Men zoekt dan, om het leed wat te verzachten, z'n toevlucht tot de verstrooiing. Men verslijt z'n leven bij de radio of de T.V. Een derde doet het weer op een andere manier. Doch maar weinigen komen er toe, om dit op te merken: Dat de hand des Heeren tegen hen uitgegaan is. En toch zijn er die ook. Ik ken ze in mijn leven. En misschien zijn er ook wel onder mijn jonge lezers, en ook onder de ouderen, die daar weet van hebben.

Zij verstaan, wat het zeggen wil:

En mijn geest doorzocht de redenen,
Waarom God die tegenheden
Mij in zulke mate zond.

Neen, dat deed Hij nu niet, omdat Hij lust tot

plagen had, maar alleen opdat men met al z'n zonden en ellenden, tot Hem zich ter genezing wenden zou. Men komt dan op de knieën terecht. Men gaat er dan iets van zien, dat alle ellende z'n oorzaak vindt in de zonde. Het wordt dan een wonder, dat het nog niet veel erger is. Want men heeft de dood verdiend. Dat staat immers in de bijbel: De ziel, die zondigt, die moet sterven. De bezoldiging der zonden is de dood. Dat gaat men dan „geloven”, omdat het in de bijbel staat, omdat God het zegt.

Over „geloven” gesproken. Tegenwoordig zijn er nog al wat „bewegingen” aan de gang. Van die jeugdbewegingen! Men zegt dat men daar vol des geloofs is, dat men het dáár gevonden heeft. Men kan alleen diegenen maar beklagen, die er zolang over moeten doen, om tot het geloof te komen. Zij hebben het zo maar gegrepen. Ik kan in iemands hart niet kijken. Ik kan daar over ook niet oordelen. Daar is er Eén, Die ons allen onfeilbaar kent.

Wel is het algemeen bekend, dat er veel bedrog is in het leven.

Ik denk aan Jacob. Hij was op een wilddraad uitgegaan. Hij had het spoedig gevonden. Hij kwam er mee bij zijn vader, die zich er ook al over verwonderde, dat zijn zoon het zo gauw gevonden had. Hij vroeg hem daarom: Hoe is dit, dat gij het zo haastig gevonden hebt, mijn zoon? En wat zeide Jacob? Dat mocht toch wel het einde van alle tegenspraak zijn: Omdat de Heere, uw God dat heeft doen ontmoeten voor mijn aangezicht. Dat was krachtige taal. De Heere werd er zelfs bij ingeschakeld. Maar het was . . . bedrog!

Ik geloof dat er in deze „bewegingen” veel zielsbedrog plaats heeft. Men is zo gauw klaar. Men is ineens bekeerd. Dat men om der zonden wil, sterven moet, daar hoor je niet van. Hoe in het leven van de zodanigen Christus tot z'n recht komt, blijft een vage aangelegenheid. Dat Hij door de Heilige Geest toegepast is aan het hart, is een onbegrepen zaak. Dat heet ouderwets. Men heeft het zo maar „begrepen”. Dat men zich ook „vergrijpen” kan, komt in het hoofd niet op. Men gaat dan op pad met een „gestolen Jezus”, zoals de ouderen het wel eens zeiden. En ik geloof, dat ze ten deze wel eens gelijk konden hebben. Opmerkelijk is ook, dat al die „bewegingen” na langere of kortere tijd weer verdwijnen, even snel als dat ze opgekomen zijn. Een bewijs dat ze niet uit God zijn. Want wat de Heere werkt, dat blijft. Ik hoop ten deze onze jonge mensen gewaarschuwd te hebben. Te meer daar mij door een bezorgde moeder gevraagd werd, daar zo mogelijk ook eens aandacht aan te schenken. Bij deze dan!

Die waarlijk tot „geloven” gebracht wordt, is daar aanstonds niet mee klaar. Hij ziet dat hij het oordeel heeft verdiend, dat van alle kanten op hem/haar aankomt. Dit brengt in de nood. Niet alleen natuurlijke nood, maar geestelijke nood — zielenood. God wil daar vaak de natuurlijke nood voor gebruiken, om de mens, ook de jonge mens, zijn geestelijke nood te leren kennen. Men gaat dan uit de nood roepen tot God. Zo kom ik in de bijbelse lijn. Ook in de lijn van de geschiedenis, die we bezig zijn te overdenken. Want ik lees in Richt 6 : 7: „En het geschiedde, als de kinderen Israëls tot de Heere riepen, uit oorzaak der Midianieten”. De Midianieten enz. waren dus de oorzaak, dat de kinderen Israëls tot de Heere gingen roepen. Gods slaande hand (de Midianieten) had doel getroffen.

Als God de slagen heiligt, die Hij in ons leven toebrengt, dan treffen ze doel. Dan komen we in de laagte, in de diepte terecht, om uit diepten van ellende, te gaan roepen met mond en hart — tot God, Die alleen heil kan zenden: O Heer, aanschouw mijn smart!

Men wordt dan een smekeling aan de troon van Gods genade. Het

aan de zetel van een „opperste soeverein”. Nu, dat is God in de meest verheven zin van het

woord. Hij is de allerhoogste Majesteit, Die als de Koning der koningen en als de Heere der heren, op Zijn troon gezeten is. En Hij is een genadig Heere. Hij wil vanaf Zijn hoge troon, aan arme zondaars genade bewijzen. Daar dit vanaf Zijn troon geschiedt, wordt Zijn troon een „genadetroon” genoemd. Dat vanaf die troon, aan een arme zondaar genade verleend wordt, is niet zonder betekenis. Stel je voor, als de koningin een woord zou spreken vanaf haar troon, dan is dit een woord van dezelfde koningin, die ook wel eens woorden spreekt, als ze zo als landsmoeder door het land gaat. En ze spreekt dan misschien dezelfde woorden. Maar als ze vanaf de troon gesproken worden, dan geeft dit aan haar woorden nog meer gezag, autoriteit, inhoud, geloofwaardigheid. Dit is natuurlijk maar een beeld, want waarmede zouden we de Heere vergelijken? Maar er zit, dacht ik, toch wel wat in. Denk er maar eens over na. Wie Hem nederig valt te voet, zal van Hem Zijn wegen leren. Dat zijn die wegen, waarlangs een arme, alles verbeurdhebbende zondaar, in een verzoende betrekking met God komt. Wat is het groot als men met genade bedeed mag worden. Je krijgt dit dan uit des Heeren eigen mond te vernemen, door middel van Zijn Woord en Geest. Hebben jullie daar al weet van?

Ik moet weer gaan eindigen. Wat was die ontmoetingsdag geweldig! Ik heb er van gehoord. Velen verlangen al weer naar de volgende. Dat werd mij vanmorgen door een „jeugdige” per post meegedeeld. Zo iets doet je toch ook weer goed!

De hartelijke groeten van jullie aller vriend,
Ds. H. C. v. d. Ent.

Genesis 2 en 3

9

We kunnen aan prof. Oosterhoff niet ontszeggen een zekere consequentie, waarmee hij zijn opvattingen verder verdedigt.

Hij schrijft in de volgende paragraaf over de paradijsbomen. Hij gaat na welke de betekenis en functie van elk van de beide bomen is.

„Wat moeten we onder het leven verstaan, waarvan bij de boom des levens sprake is en waaraan deze boom zijn naam ontleent?” Zo vraagt de schrijver.

Hij brengt vele opvattingen naar voren. Dan geeft hij zijn eigen mening. „Het is naar mijn gedachte juist om bij de boom des levens niet slechts te denken aan natuurlijk leven en onsterfelijkheid, maar aan de diepe, bijbelse zin van het woord „leven”. Dat is meer dan biologisch leven.” En verder:

„Ik geloof, dat er alle reden voor is om bij de boom des levens in het paradijs niet slechts aan natuurlijk leven of onsterfelijkheid te denken, maar aan het eeuwige leven in de zin van het ware geestelijke leven in de gemeenschap met God. Daar ging het in het paradijs om. Door de zondeval verloor de mens niet slechts lijkheid. Hij verloor ook het paradijs, hij verloor vrede en geluk, hij verloor de gemeenschap met God. Hij verloor in één woord het leven in de volle zin van het woord. Het leven, dat God door de levensboom de mens aanbood, was het ware, geestelijke leven in zijn gemeenschap.”

Prof. Oosterhoff zegt hier veel, waarmee we van harte kunnen instemmen en wat we zouden kunnen overnemen, maar dan komen we buiten het bestek van deze artikelen.

De schrijver haalt Calvijn aan. Hij zegt o.a. het volgende: „In zijn Institutie (Boek IV, 14, 12) trekt hij een parallel tussen de sacramenten doop en avondmaal en de boom des levens. Hij zegt, dat God Adam en Eva de boom des levens „tot een onderpand der onsterfelijkheid” gegeven heeft (IV, 14, 18).

Wordt vervolgd

LEERDAM - Aan de Joh. Calvijnsschool in de nieuwe uitbreiding wordt gevraagd voor klas 2 een

ONDERWIJZERES

Verplaatsingskosten besluit is van toepassing.

Eenmaal in de veertien dagen reiskostenvergoeding.

Inlichtingen bij de sekretaris der Vereniging: Th. v. Woerden, Kortenhoevenseweg 39, Lexmond. Telefoon 03474 — 300.

VERSCHEENEN: De derde herdruk van het niet te evenaren standaardwerk, de
REDELIJKE GODSDIENST
door
Wilh. à BRAKEL.

De „Redelijke Godsdienst” van Wilh. à Brakel voor de derde keer weer volledig herdrukt. Wellicht rijst de vraag: Is vernieuwde uitgave van zo'n groot, uitvoerig, kostbaar werk nog wel verantwoord. Het moge dan waar zijn, dat dit boek toen het in de achttiende eeuw verscheen, grote opgang maakte en meer dan twintig malen werd herdrukt, maar is het nog wel geschikt voor deze „moderne” tijd?

Het antwoord op deze vraag kan niet anders luiden dan: Ja, ook voor deze tijd! Want wat niet van zo heel veel boeken kan gezegd worden, kan wel gezegd worden van Brakels boek: Het veroudert niet! Wanneer men Brakels „Tegenwerpingen” leest en zijn beantwoording ervan, is het telkens weer of niet een man uit 1700 aan het woord is, maar één uit onze twintigste eeuw.

ENKELE GREPEN UIT VORIGE RECENSIES:

Hier wordt uitnemende stof geboden, welke allerlei lering voor hart en verstand ons biedt. In elk gezin zou een exemplaar van dit werk moeten zijn. Ouders als ge uw kinderen een kostbaar geschenk wilt geven, geef aan hen zo'n werk. Geef ze het mee naar hun gezinnen. Van de vele boeken, die ik bezit, is Brakels „De Redelijke Godsdienst” door mij gerekend tot mijn meest gewaardeerde.

Ds. V. - in Kerkbode van Rotterdam.

Wie dit boek doorneemt kan begrijpen, dat in de loop der jaren de ene druk na de andere van de pers kwam. Het heeft een sterk pastorale inslag; het is ze er gericht op de praktijk van het geestelijke leven.

De Waarheidsvriend.

In een uiteenzetting van de stukken is Brakel kostelijk. En wat in het bijzonder zijn „Redelijke Godsdienst” zo aantrekkelijk maakt, is die praktische verklaring, die men gedurig in de behandeling van die geloofstukken vindt.

De Wachter Sions.

Geschreven op zeer bevattelijke wijze is het evenzeer bestemd voor minder ontwikkelden als voor intellectuelen. En welk een verscheidenheid van stof wordt er in behandeld. Er is schier geen onderwerp op dit terrein of men kan het er in vinden en . . . het wordt van alle zijden belicht.

Vriend van Oud en Jong.

Dit werk, door vrijwel alle theologen van Gereformeerden huize gewaardeerd en aanbevolen, is uitgevoerd in twee fraaie kloeke delen, ieder deel ca. 1200 bladz. en gebonden in een zeer kostbare, luxe, kunstlederen band. Een juweel van een uitgave, dit werk waard.

Prijs voor beide delen compleet:

Tot en met 15 mei aanstaande f 102,—

Nadien wordt de prijs f 115,—

U kunt portvrij bestellen bij:

B.V. UITGEVERIJ „DE BANIER”, antwoordnummer 1238, Utrecht.

BESTELBIJZET

NAAM:

ADRES:

PLAATS:

Verzoekt te zenden:

..... ex. „De Redelijke Godsdienst”.

Voor Uw gezondheid of vakantie:
PENSION - RUSTOORD
„REPOS AILLEURS”
Driebergen - Telefoon 03438 - 2466.

Voor bijbels, boeken en muziek
is LINDENBERG uniek!

Grote voorraad - Snelle levering,
ook van de allernieuwste uitgaven

LINDENBERG'S BOEKHANDEL
Slaak 8 (postbus 4209) - Rotterdam 16
Telefoon 010-128934

Het adres voor al Uw
GOEDE BOEKEN
lees- en prekenboeken, bijbels (uitsluitend
statenvertaling) en psalmboekjes is

G. KOOL

Stationssingel 50 - Veenendaal
Telefoon 08385-13978 - Postbus 177

(Uw bestelling ongefrankeerd: antwoordnr. 77)

DENK OM UW HART!

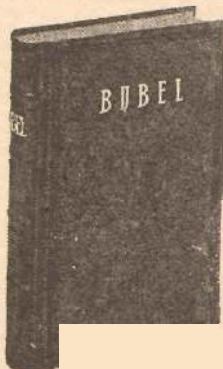
Een teveel aan gewicht kan fataal zijn! Maar onverantwoorde vermageringsmethoden kunnen ook nadelig zijn. Bestel daarom de beslist veilige en doeltreffende

VERMAGERINGSKRUIDEN

Kuur voor een maand f 8,50
(verzendkosten inbegrepen)

DROGISTERIJ SIKKING

Barrevoetstraat 5 - Haarlem
Tel. 023 - 312882 - Giro 190609

Voor al uw boeken, bijbels en psalmboeken

BELEEFD AANBEVELEND

Boekhandel Van Leeuwen

Postbus 39, Urk

Telefoon 05277 - 17 83

Na 7 uur Tel. 05277 - 15 93

HARDINXVELD - GIESSENDAM

Het Bestuur van de Koningin Wilhelminaschool vraagt, in verband met toename van het aantal leerlingen, voor vast of tijdelijk een

ONDERWIJZERES

van beslist Gereformeerde beginselen.

- nieuwe school
- moderne leermiddelen
- medewerking bij het zoeken naar woonruimte

Inlichtingen bij en sollicitaties aan: J. W. de Graaf, hoofd der school, Peulenlaan 156, Hardinxveld - Giessendam, telefoon (01846) 4383.

Waarom gaat U met vakantie?

Waarom wilt U niet overal uw vakantie doorbrengen?

Waarom heeft U nog geen vakantie besproken?

Waarom laat U zich niet eens lekker verwennen?

Voor hen die graag op een verantwoorde manier hun vakantie willen doorbrengen hebben wij vóór 30 juni en na 14 juli nog gelegenheid voor volledige verzorging in ons pension.

In het vóór- en naseizoen hebben we nog 4- en 6 pers. STACARAVANS en 8 pers. BUNGALOWS met alle comfort tegen sterk gereduceerde prijzen. Bel of schrijf even om nadere inlichtingen.

VAKANTIE-CENTRUM „DE VERRASSING”

POSTBUS 302 - OOSTEREND - TEXEL - TELEFOON 02223- 661 - 391